

Premis Extraordinaris de Batxillerat. Convocatòria 2020-2021

Les proves es divideixen en **tres exercicis**:

- **Primer exercici (1 hora i 30 minuts): comentari crític d'un tema general.**
- Segon exercici (1 hora i 15 minuts): redacció en llengua estrangera.
- Tercer exercici (1 hora i 30 minuts): matèria de modalitat.

Comentari crític

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Qualificació:

Instruccions

La prova consisteix a redactar dos textos. El primer, en llengua catalana i d'una extensió màxima de 500 paraules, és un comentari crític que ha de donar una resposta argumentada a la qüestió plantejada a l'enunciat, fent servir, com a mínim, tres dels documents de suport. El segon text, en llengua castellana i d'una extensió màxima de 100 paraules, és un *abstract* o resum.

Al món acadèmic, l'*abstract* és un text independent que conté un breu resum del comentari. Serveix per presentar-ne breument els continguts i s'escriu un cop finalitzat el comentari, tot i que gràficament el precedeix. Per redactar-lo bàsicament cal respondre a les preguntes que un lector es podria fer abans de llegir el vostre comentari: de què tracta, quina posició s'hi ha adoptat, quins arguments s'hi han donat i a quines conclusions s'hi ha arribat.

Es restarà la puntuació corresponent a l'expressió escrita (10 punts), si es redacta una o les dues parts de què consta la prova en una llengua diferent a la que s'indica en les instruccions o bé es deixa en blanc.

Ambdós textos s'han de respondre en aquest quadernet. Si necessiteu fulls per fer esborranys, el tribunal us en proporcionarà, i caldrà lliurar-los juntament amb el quadernet.

Criteris generals d'avaluació

Amb relació al contingut (fins a 10 punts):

- Comprendre el tema que es proposa desenvolupar i els documents de suport.
- Interrelacionar els documents i integrar-los en una tesi pròpia.
- Demostrar coherència i raonament crític en els arguments.
- Incorporar contraarguments o punts de vista diferents per reforçar la pròpia tesi.
- Aportar idees complexes i matisades.
- Reflectir els coneixements adquirits al batxillerat i els sabers que dona la pròpia cultura i experiència.
- Demostrar capacitat de síntesi i concisió.

Amb relació a l'expressió escrita (fins a 10 punts):

- Redactar amb adequació al registre.
- Estructurar el text de manera ordenada.
- Connectar els paràgrafs i les idees de manera adequada al propòsit.
- Utilitzar construccions sintàctiques clares, correctes i entenedores.
- Emprar un lèxic ric i adequat al tema i a la intenció.
- Mostrar correcció ortogràfica i de presentació.

Enunciat [20 punts]

Després d'interminables mesos de pandèmia, sembla que tots hem anat superant la sensació d'irrealitat que experimentàvem en els inicis. Hem après a conviure amb la tragèdia de les morts en solitud, amb el confinament i amb una recessió que ha agreujat les situacions de moltes persones que ja vivien al límit de les seves possibilitats. La malaltia ens ha permès descobrir que potser el món ja estava malalt i la necessitat de guarició. És un bon moment per replantejar-se el món que teníem, el que tenim i, sobretot, el que volem tenir.

Escriviu un comentari crític on reflexioneu sobre com aquesta situació d'incertesa ens està canviant i ens canviarà la vida, tant a nivell comunitari com a nivell personal. Haureu de donar forma a la vostra reflexió en un escrit argumentatiu en què utilitzeu coneixements adquirits en el batxillerat i en la vostra experiència personal.

Fonamenteu el vostre comentari com a mínim en tres dels documents proposats, però no els copieu ni els parafrasegeu.

Document 1

El futur post-covid-19

Especulacions teòriques sobre el futur post-covid-19 n'hi ha de tots colors: trobem els qui aposten per canvis revolucionaris i els que diuen que tot continuarà igual. Žižek parla d'una crisi del capitalisme que donarà lloc a un "comunisme reinventat"; Agamben diu que s'està consolidant "un estat d'excepció permanent" justificat en la bioseguretat i que ens mena cap a un nou totalitarisme; Innerarity sosté que la pandèmia obre una oportunitat per a la reforma de la governança europea i mundial; Markus pensa que facilita una transformació moral de la societat que s'hauria de produir mitjançant una "revolució metafísica" que canviï les consciències; Byung-Chul Han creu que la crisi actual no afectarà greument el capitalisme perquè "els virus no fan revolucions" sinó que les fem les persones, i pronostica que després de la pandèmia "sobreviure es convertirà en quelcom absolut, com si estiguéssim en un estat de guerra permanent". La majoria de líders parlen de "tornar a la normalitat" un cop "superada" la crisi, però topen amb els qui remarquen que la "normalitat" anterior a la covid-19 no es reduïa a anar pel carrer sense mascareta o tenir els restaurants oberts, perquè consistia malauradament en serveis públics deteriorats, treballs precaris, habitatges sobreocupats, abandonament de les persones grans, violència contra les dones i altres desigualtats majúscules; un seguit de circumstàncies lamentables que no han estat neutrals en la incidència de la malaltia.

Text adaptat de Joan Albert Vicens, "La filosofia en la pandèmia", a *Perifèria*, 7, 2020.

Document 2

Testimoni d'una estudiant de segon de batxillerat

Els ànims? Un zero. La meua opinió és que el curs que va fer la Selectivitat l'any passat ho va passar malament, sí. Però els que més hem pillat som nosaltres, els que la tenim aquest juny. Ells, en realitat, quan ens van confinar, havien vist ja gairebé tot el temari. En canvi, nosaltres ara estem fent matèria que hauríem d'haver vist la primavera passada. I això genera –almenys a mi– molta ansietat. Estic en un moment en què no penso en una altra cosa que no sigui treballar, treballar i treballar. Tot és "heu de treballar més perquè això us entrarà a la Sele". Els caps de setmana, em puc passar entre 7 i 10 hores estudiant tranquil·lament. No ho sé, en general, noto falta d'empatia per part dels adults en aquests temps de pandèmia.

El que més enyoro són moments en què el cap em descansi, així de clar. Perquè és que després arribes a casa, estàs insuportable i normal que la família no t'aguanti. També he plorat molt aquesta tardor. I sincerament no saps per què plores! No és per res en concret.

Suposo que és perquè hi ha moments en què recordes que tot és una merda i t'enfones. Ens falten els moments feliços d'abans... Per exemple, jo toco a la banda simfònica de Cerdanyola del Vallès, el meu poble, i podia tenir setmanes complicades, com ara, però el divendres, a l'assaig, veia la gent, l'abraçava, anàvem a sopar un kebab i això em donava la vida. Els espais de lleure, en aquest sentit, jo crec que fan una feina molt necessària per a tothom, però sobretot pels joves. Perquè en el nostre cas toquem, val, però la banda és molt més que això. Són vies d'escapament, espais de socialització on pots ser tu mateixa al 100%, entorns que tenien molt pes a les nostres vides i que ara han desaparegut gairebé del tot.

També una altra conseqüència d'aquest estat d'ànim que ens ha portat la pandèmia és que ens enfadem molt amb els amics perquè no tenim paciència. O almenys al meu entorn. Ah, i que menjo més –i mira que era difícil! [riu]–. I que m'he cansat fins i tot de Netflix. Com la música que escolto. No em poseu alguna cosa molt complexa que m'explota el cap.

Laia Garsaball 17 anys, segon de batxillerat.

“Joves i adolescents, arraconats i superats per la pandèmia, al diari *Ara*, 21 de novembre de 2020.

Document 3

Covid-19 i incertesa

No tinc por de posar-me malalt. No es tracta d'això. De què, doncs? De tot allò que el contagi pot canviar. De descobrir que la carcassa de la civilització que conec és un castell de cartes. Tinc por d'haver de començar de zero, però també del contrari: que la por passi sense que canviï res.

Paolo Giordano, *En el contagi*, Barcelona, 2020.

Document 4

Covid-19 i aïllament

[•REC], el film dirigit per Jaume Balagueró l'any 2007, com a metàfora del coronavirus: confinats en un edifici, els protagonistes pateixen l'amenaça d'una pandèmia misteriosa. Qualsevol dels seus companys pot ser el portador del mal i amb una esgarrapada o potser només amb respirar el seu alè, ja els pot transformar en zombis. L'amenaça és l'altre (l'amic, el professor, el veí que trobes a l'ascensor...). Brutal! Si la nostra modernitat tardana ja es caracteritzava per invisibilitzar "l'altre" a hores d'ara s'hi afegeix un altre ingredient: l'altre personifica l'amenaça. És l'enemic de qui hem de desconfiar sempre i a qui hem de témer.

I en moments d'incertesa, de consciència de la pròpia vulnerabilitat i de patiment és quan més propicis som a caure en aquests paranyos que ens porten a aïllar-nos en la desconfiança i la por per l'altre. L'alteritat, la diferència, com a responsables dels nostres mals, tant a nivell individual com estatal: Europa tancant fronteres, per què? Discursos impregnats de llenguatge prebèl·lic i fins i tot presència d'uniformes militars en les compareixences governamentals? Tribalisme immunitari? Contra aquesta tendència aberrant que ens fa perdre allò que potser més ens identifica com a humans, a la filosofia li correspon ajudar-nos a no deixar-nos seduir per emocions tan primitives i tan fàcilment manipulables com la desconfiança envers un "l'altre" que identifiquem com un enemic que ens amenaça. Solidaritat i acció comunitària.

Joan G. del Muro, "Coronavirus: l'home davant la fi de l'home?" a *El Nacional*, 28 de març de 2020.

Document 5

La covid-19 i allò que és essencial

La emergencia transforma a las personas: lo que una vez era imprescindible parece superfluo; lo que se daba por hecho, se menospreciaba y utilizaba sin más, se revela esencial para nuestra existencia. Las tornas se vuelven incesantemente: la gente empieza a aplaudir a unos servicios de sanidad pública a los que sus gobiernos esquilmaron con recortes criminales y dejaron caer en el abandono durante estos últimos diez años; la gente da gracias a Dios por unos trabajadores “esenciales” a los que antes ninguneaba, a los que, no hace mucho, despreciaba por pretender cobrar quince pavos la hora.

Zadie Smith, *Contemplaciones*, Madrid, 2020.

Document 6

La generació post-covid-19

L'interrogant és què passarà després de la victòria, si és que arriba. “Imaginem que a l'estiu les vacunes permeten posar fi al distanciament social. Passarem una bona part de la resta de l'any acostumant-nos a viure al nou món, que no serà el mateix que l'antic”, diu George Friedman, president de l'empresa de prospectiva Geopolitical Futures. “La qüestió és superar amb èxit la transició d'una realitat, una economia i una societat basades en la covid-19 cap a una que sigui més estable”. Friedman, que viu a Texas, creu que la situació actual és insostenible, i no només per raons econòmiques. Posa l'exemple del seu net de quatre anys i la possibilitat que, si les vacunes no funcionessin, no vagi a l'escola en un futur proper. “Per què vas a l'escola? Per aprendre? No. A barallar-te. A discutir. A entendre't amb altres nens”, diu. El perill és que l'excepcionalitat del 2020 s'acabi perllongant, una cosa que ell descarta. “Tindríem una generació deformada. Això no és la realitat”, diu. Cal aterrar, i com més aviat, millor.

Marc Bassets, “Futur, any zero”, a *El País Catalunya*, 31 de desembre de 2020.

Document 7

Optimisme post-covid-19

La propagació contínua de l'epidèmia de coronavirus també ha desencadenat grans epidèmies de virus ideològics que estaven latents en les nostres societats: notícies falses, teories de conspiració paranoiques, explosions de racisme. La necessitat mèdica fonamentada de quarantenes va trobar un ressò en la pressió ideològica per establir fronteres clares i posar en quarantena els enemics que representen una amenaça per a la nostra identitat. Però potser un altre virus ideològic, i molt més beneficiós, es propagarà i amb sort ens infectarà: el virus de pensar en una societat alternativa, una societat més enllà de l'estat-nació, una societat que s'actualitza a si mateixa en les formes de solidaritat i cooperació global.

Slavoj Žižek, “Coronavirus is ‘Kill Bill’-esque blow to capitalism and could lead to reinvention of communism” a *Íkaro*, 19 de març de 2020.

Document 8

Covid-19 i control social

Europa es en estos momentos el epicentro de la pandemia. ¿Qué ventajas ofrece el sistema de Asia que resulten eficientes para combatir la pandemia? Estados asiáticos como Japón, Corea, China, Hong Kong, Taiwán o Singapur tienen una mentalidad autoritaria, que les viene de su tradición cultural (confucianismo). Las personas son menos renuentes y más obedientes que en Europa. También confían más en el Estado. Y no solo en China, sino también en Corea o en Japón la vida cotidiana está organizada mucho más estrictamente que en Europa. Sobre todo, para enfrentarse al virus los asiáticos apuestan fuertemente por la vigilancia digital. Sospechan que en el *big data* podría encerrarse un potencial enorme para defenderse de la pandemia. Se podría decir que en Asia las epidemias no las combaten solo los virólogos y epidemiólogos, sino sobre todo también los informáticos y los especialistas en macrodatos. Un cambio de paradigma del que Europa todavía no se ha enterado. Los apologetas de la vigilancia digital proclamarían que el *big data* salva vidas humanas. La conciencia crítica ante la vigilancia digital es en Asia prácticamente inexistente. Žižek afirma que el virus ha asestado al capitalismo un golpe mortal, y evoca un oscuro comunismo. Cree incluso que el virus podría hacer caer el régimen chino. Žižek se equivoca. Nada de eso sucederá. China podrá vender ahora su Estado policial digital como un modelo de éxito contra la pandemia. China exhibirá la superioridad de su sistema aún con más orgullo. Y tras la pandemia, el capitalismo continuará aún con más pujanza. Y los turistas seguirán pisoteando el planeta. El virus no puede reemplazar a la razón. Es posible que incluso nos llegue además a Occidente el Estado policial digital al estilo chino».

Byung-Chul Han, "La emergencia viral y el mundo de mañana", a *El País*, 21 de febrer de 2020.

Resum o *abstract* (màxim 100 paraules)

Comentari crític

